

شتاب حذف دلار

شبکه مالی ایران از طریق میر به ۱۱ کشور دیگر متصل و ارتباط با اتحادیه اوراسیا تسهیل می‌شود

رافائل گروسی، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی فردا به تهران می‌آید
پرسون پرسون...

«وطن امروز» ادعای نقش توقف مازوت‌سوزی نیروگاه‌ها در خاموشی‌های اخیر را بررسی می‌کند

رتوش خاموشی

صفحات ۵ و

تیتراهای امروز

بررسی بحران‌های پابرجای سیاست خارجی آمریکا پس از انتخابات ۲۰۲۴

دکترین ضعف ترامپ

■ برخلاف آنچه رئیس‌جمهور جدید ایالات متحده ادعا می‌کند، راهکاری سریع برای خلاصی از جنگ‌های غزه و اوکراین وجود ندارد

غزه محور مشترک مواضع سران اسلامی - عربی در نشست ریاض

ضرورت اقدام برای فلسطین

میدان و دیپلماتسی پای کار امنیت جنوب شرق

نگاه

سیلی جوانان هلندی به صورت نتایهاو

مهدی بختیاری: طی روزهای گذشته درگیری جوانان هلندی با هواداران تیم مکابی اسرائیل در شهر آمستردام، یکی از مهم‌ترین اتفاقات مرتبط با موضوع جنگ غزه در خارج از فلسطین بویژه غرب بود.

این اتفاقات که پس از تظاهرات گسترده و اعلام احساسات ضدفلسطینیستی در برخی نقاط اروپا رخ داد، بعد از آن بود که هواداران تیم صهیونیست پس از باخت سنگین (۵ بر صفر) تیم‌شان از آژاکس، در خیابان‌های آمستردام شعارهای ضدفلسطینی سر دادند و پرچم کشور فلسطین را از روی دیوار یکی از ساختمان‌ها پایین کشیدند.

همین کافی بود تا شورش آغاز شود. تعداد زیادی از صهیونیست‌ها در این درگیری مورد ضرب و شتم قرار گرفتند که برخی از آنها سربازان ارتش اسرائیل در جنگ غزه بودند. این وقایع که در حقیقت آن را باید بازتابی از تنش‌ها و احساسات پیچیده سیاسی - اجتماعی در اروپا پیرامون موضوع اسرائیل و فلسطین دانست، وقتی مهم‌تر جلوه می‌کند که بدانیم دولت هلند نزدیک‌ترین روابط را با رژیم صهیونیستی دارد و تاکنون هم زیر بار کاهش کمک‌ها و همکاری‌های خود با صهیونیست‌ها در جریان جنگ اخیر نرفته است.

این اتفاقات و این رفتارهای بی‌سابقه البته محدود به هلند نیست و در بسیاری از کشورهای اروپایی و حتی آمریکا نیز راهپیمایی‌های اعتراضی زیادی در مخالفت با صهیونیست‌ها و در حمایت از مردم مظلوم غزه برگزار شده است.

■ **چرا شاهد موج گسترده ضد اسرائیلی در غرب هستیم؟**
افزایش موج تظاهرات و اعتراضات به اسرائیل در اروپا را می‌توان محصول چند اتفاق دانست. ۱- **آگاه شدن افکار عمومی جهان**
اشغال سرزمین فلسطین ۸ دهه قبل آغاز شد اما در طول این چند دهه به واسطه استیلای همه‌جانبه رسانه‌های غرب با رویکرد حمایتی نسبت به اسرائیل، افکار عمومی جهان در یک بی‌خبری بسیط از موضوع فلسطین و اشغال این سرزمین به سر می‌برد.

در واقع یک شهرپوند انگلیسی، آلمانی یا آمریکایی به سختی می‌توانست از حقیقت ماجرا و آنچه بر سر مردم فلسطین می‌رود آگاه شود اما در سال‌های اخیر با تغییرات اساسی در شیوه اطلاع‌رسانی و انتشار اطلاعات از مسیرهایی غیر از رسانه‌های رسمی و خاص بویژه گسترش شبکه‌های اجتماعی، مردم جهان بویژه کشورهای غربی تا حد زیادی با واقعیت ماجرا آشنا شده‌اند.
ادامه در صفحه ۶

ناترازی برق و ارائه چند راهکار

[محمدطاهر رحیمی*]

ایران با چالش جدی ناترازی در تأمین برق مواجه است. سخنگوی دولت به‌تازگی اعلام کرده برای جلوگیری از مازوت‌سوزی که تهدیدی جدی برای سلامتی عمومی محسوب می‌شود، تصمیم بر اجرای خاموشی‌های منظم در کشور گرفته‌اند اما این تصمیم ۲ پرسش اساسی را مطرح می‌کند: مقصر اصلی ناترازی برق کیست و جراحی را باید از کجا شروع کرد؟ آیا باید برای اصلاح وضعیت، از مردم و الگوی مصرف آنان آغاز کرد یا این مسؤلیت بیشتر برعهده دولت و شرکت‌های بزرگ پر مصرف است؟ برای پاسخ به این پرسش‌ها باید سرعت آمار و ارقام رسمی ارائه‌شده در کشور رفت. بر اساس این آمار، تا اواسط آبان سال جاری، ذخایر سوخت نیروگاه‌های کشور به کمتر از ۱۰۰۰ میلیون مترمکعب رسیده است که به معنای آن است که باید با خاموشی‌های احتمالی مواجه شویم. متأسفانه این نارسایی در تأمین سوخت نیروگاه‌ها از زمان شروع به کار دولت چهاردهم آغاز شده است و از شهریورماه با کاهش ذخایر روبه‌رو بودیم، به‌طوری‌که تا نیمه اول آبان، روزانه ۲۰ میلیون لیتر از ذخایر راهبردی گازوئیل کشور کاهش یافته است. برخلاف ادعای وزیر نفت که مدعی است نیروگاه‌ها با ذخایر پایین سوخت تحویل دولت چهاردهم شده‌اند، در ۳ سال دولت سیزدهم، یعنی تا شهریور ماه ۱۴۰۳، ذخایر سوخت نیروگاه‌ها نسبت به سال ۱۴۰۰ با افزایش بیش از ۱۰۰ میلیون لیتر همراه بوده و به دولت چهاردهم تحویل شد. اساساً در دوران ۳ ساله دولت سیزدهم قطع برق خانگی بسیار محدود بود و هیچ صحبتی از خاموشی‌های منظم یا نامنظم به میان نیامد و برق به صورت پایدار تأمین می‌شد. نکته مهم این است که تا زمان پایان دولت سیزدهم، سطح ذخایر گازوئیل نیروگاه‌ها در حال افزایش بود اما در دولت چهاردهم این روند نزولی شده و به‌طور مداوم میزان ذخایر در حال کاهش است. گواه این ادعا آن است که سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۰، میزان تأمین برق صنایع به‌طور چشمگیری افزایش یافت دولت سیزدهم توانست تأمین برق صنایع را سال ۱۴۰۱ نسبت به ۱۴۰۰ به میزان ۱۸ درصد افزایش دهد و سال ۱۴۰۲ نیز شاخص نسبت به سال ۱۴۰۰ با افزایش ۳۰ درصدی و نسبت به سال ۱۴۰۱ با افزایش ۱۲ درصدی همراه بود. این آمار نشان می‌دهد برق صنایع به شکل مناسبی تأمین شده و حتی وضعیت تأمین برق نسبت به سال‌های پیش بهبود یافته است. همچنین در بخش خانگی نیز طی سال‌های دولت سیزدهم تقریباً خاموشی‌ای وجود نداشت که حاکی از مدیریت مناسب و تأمین پایدار برق در آن دوره است. راهکار حل مشکل ناترازی برق و مسائل تأمین برق به‌جای جراحی بخش خانگی - که تنها ۳۰ درصد مصرف برق کشور را به خود اختصاص می‌دهد - باید بر بخش‌های اساسی تر و پر مصرف‌تر متمرکز شود. اگر دولت چهاردهم تصمیم جدی برای حل این

دیدگاه

بحران داره، باید گام‌های کلیدی و مؤثری بردارد که از جمله عبارتند از: ۱- **ذخیره‌سازی سوخت نیروگاه‌ها:** در کوتاه‌مدت، دولت باید ذخیره‌سازی سوخت نیروگاه‌ها را با جدیت دنبال کند و به هر طریقی ذخایر سوخت لازم را تأمین کند. اطمینان از وجود سوخت کافی در زمان پیک مصرف می‌تواند از قطع برق جلوگیری کند و ثبات در تأمین برق کشور را فراهم سازد. ۲- **تبدیل نیروگاه‌ها به سیکل ترکیبی:** در یک برنامه میان‌مدت، دولت باید به سمت تبدیل نیروگاه‌های کنونی به نیروگاه‌های سیکل ترکیبی حرکت کند. نیروگاه‌های سیکل ترکیبی بازدهی تولید برق را افزایش می‌دهند و می‌توانند با استفاده از انرژی خورجی، برق بیشتری تولید کنند. این فرآیند باعث افزایش بهره‌وری نیروگاه تا ۵۰ تا ۶۰ درصد می‌شود، در حالی که بهره‌وری نیروگاه‌های گازی عادی تنها ۳۰ تا ۳۵ درصد است. این تکنولوژی در ایران نیز قابل اجراءست و پیشرفت‌های صنعتی و تکنولوژیک لازم برای این نوع نیروگاه‌ها فراهم است. ۳- **استفاده از ابزارهای مالیاتی برای صنایع پر مصرف:** دولت می‌تواند با ابزارهای مالیاتی، بویژه از طریق مالیات بر سود تقسیمی صنایع بزرگ و پر مصرف برق، آنها را به سمت انباشته‌سازی و صرف سود در راستای ایجاد نیروگاه‌های خود تأمین هدایت کند. این سیاست، صنایع بزرگ را ترغیب می‌کند خودشان به تأمین بخشی از نیازهای برقی‌شان بپردازند و بار مصرف شبکه سراسری را کاهش دهند. ۴- **ایجاد اعتبار مالیاتی برای بهبود بهره‌وری مصرف انرژی:** یکی دیگر از راهکارها لغو معافیت‌های مالیاتی سنگین صنایع بزرگ و پر مصرف انرژی و تخصیص مالیات دریافت‌شده به‌عنوان اعتبار مالیاتی برای خود این صنایع است. این اعتبار می‌تواند به‌عنوان ابزاری برای تشویق صنایع به ارتقای بهره‌وری مصرف انرژی و کاهش اتلاف استفاده شود. به‌طور مثال، صنایع فولاد کشور به تنهایی سالانه یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون لیتر هدر می‌دهند؛ هزینه‌ای که می‌تواند برای ساخت ۴ نیروگاه مدرن سیکل ترکیبی در هر سال صرف شود. این واقعیت نشان می‌دهد بهینه‌سازی مصرف انرژی در صنایع بزرگ از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ۵- **برنامه‌ریزی برای کاهش اتلاف برق در تولید و انتقال:** دولت باید وزارت نیرو و شرکت بهینه‌سازی را موظف کند برای کاهش اتلاف برق در مراحل تولید، انتقال و توزیع برنامه‌ریزی جدی داشته باشند. برآوردها نشان می‌دهد سالانه معادل بیش از ۲۰۰ میلیون بشکه نفت خام قبل از رسیدن برق به مصرف‌کننده هدر می‌رود. کاهش این اتلاف می‌تواند منبع بزرگی از انرژی را برای کشور آزاد کند و نیاز به سرمایه‌گذاری‌های عظیم را کاهش دهد. به‌طور کلی، راهکارهای فوق‌الذکر می‌تواند گام‌های عملی و مؤثری برای حل مشکل ناترازی برق باشد؛ بدون آنکه بار این چالش بر دوش مردم و بخش خانگی قرار گیرد.

* کارشناس انرژی

دوگانه‌سازی خاموشی - آلودگی

[میثم مهرپور]

■ **نقش نیروگاه‌های مازوت‌سوز در تولید برق کشور**
تعداد نیروگاه‌های کشور ۱۴۳ و نیروگاه‌های دارای ظرفیت استفاده از مازوت ۱۴ نیروگاه است. از طرفی ظرفیت تولید برق مجموع نیروگاه‌های کشور ۹۳ هزار مگاوات و ظرفیت تولید برق با مازوت در ۳ نیروگاه اراک، کرج و اصفهان که قرار است تولید برق آن متوقف شود، فقط ۲ هزار مگاوات است! به عبارتی سهم این ۳ نیروگاه در تولید برق کشور در نهایت کمتر از ۲ درصد از ظرفیت تولیدی برق نیروگاه‌ها در سراسر کشور است که نشان‌دهنده سهم و وزن ناچیز آن در توان تولیدی برق کشور است، لذا به نظر می‌رسد مطرح کردن این موضوع به‌عنوان دلیل اصلی خاموشی‌ها در راستای همان موضوع دوگانه‌سازی و ارجح کردن حاشیه بر متن است تا اهمال و ضعف‌های مدیریتی با بهانه‌هایی تحت عنوان حراست از سلامت مردم (!) توجیه شود. مساله مهم، عدم توجه دولت در ۳ ماه گذشته به ذخیره گازوئیل است، این در حالی است که تحویل گازوئیل امسال تا پایان دولت سیزدهم، ۲۰ درصد بیش از سال قبل بوده و از طرفی این موضوع اقدامی بلندمدت شبیه ساخت نیروگاه نیست، بلکه دولت می‌توانست طی همین ۳ ماه گذشته با پیش‌بینی این موضوع و ذخیره مناسب گازوئیل و تعویق زمان تعمیرات پالایشگاه‌های گازی، گاز بیشتری را در اختیار نیروگاه‌ها قرار دهد تا از این طریق گازوئیل بیشتری نیز ذخیره شود، به نحوی که ذخیره گازوئیل نیروگاه‌ها طی سال‌های گذشته نشان می‌دهد ذخیره گازوئیل در دولت سیزدهم همواره افزایش داشته اما این روند سال ۱۴۰۳ نه تنها افزایشی نداشته، بلکه ۲۳ درصد کاهش یافته است.

در پایان باید گفت به نظر می‌رسد اعلام خاموشی در کشور بویژه مناطق محروم و حاشیه‌ای، افزایش قیمت نان به‌عنوان قوت غالب مردم، افزایش نرخ ارز نیما و گران‌تر شدن سبد معیشت عموم مردم، تکه‌هایی از یک پازل است که نمی‌تواند با آزاد شدن واردات ایفون یا بازگشت فلان مجری تلطیف شود.

همچنین اقداماتی نظیر خاموش کردن روشنایی‌های جلسات دولت و باز کردن پنجره برای گرفتن نور از خورشید که با گفتن این جمله که «صرفه‌جویی را از خودمان شروع می‌کنیم» همراه بود، خواسته یا ناخواسته پیام ضعف به بیرون صادر می‌کند.

یادداشت

جریانی در کشور را باید متخصص دوگانه‌سازی دانست. این جریان همواره تلاش دارد تحقق موضوعی یا نیل به هدفی را منوط به دست کشیدن از موضوعی دیگر یا توقف فعالیتی دیگر تعریف کرده و با ایجاد این دوگانه‌ها، ذهن‌ها و افکار عمومی را منحرف کند؛ دوگانه‌هایی چون انرژی هسته‌ای یا اقتصاد، FATF یا واکسن و... از این جمله است. بدون پذیرش افای‌تی‌اف نمی‌توان نفت صادر کرد یا امکان واردات واکسن وجود ندارد! میان تداوم فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای با توسعه اقتصادی و چرخش چرخ کارخانه‌ها باید یکی را انتخاب کرد و... موارد متعددی راجع به این دوگانه‌سازی‌ها وجود دارد؛ دوگانه‌سازی‌ای که این بار در قالب خاموشی یا آلودگی مطرح شده است. هفته گذشته سخنگوی دولت از خاموشی‌های برنامه‌ریزی شده در فصول پاییز و زمستان خبر داد. او دلیل این خاموشی‌ها را جلوگیری دولت از مازوت‌سوزی و حفظ سلامت مردم بیان کرد. در واقع با اعلام این خبر این پالس به مخاطب ارسال شد که در دوگانه خاموشی/ سلامت، دولت خاموشی را انتخاب کرده تا بدین وسیله از سلامت مردم صیانت کند! این در حالی است که ریشه این خاموشی‌ها را باید ناترازی برق در کشور و عدم تناسب تولید برق با مصرف آن دانست.

اما متأسفانه روند ساخت نیروگاه در دولت‌های یازدهم و دوازدهم به بهانه پرهزینه بودن و توجه به مدیریت تقاضا از سوی دولت متوقف شد، به نحوی که ظرفیت اسمی اضافه شده نیروگاه‌های کشور صرفاً در دولت دهم بیش از مجموع ظرفیت اضافه شده در طول دولت‌های یازدهم و دوازدهم بوده است. رضا اردکانیان، وزیر نیروی دولت حسن روحانی صراحتاً با ساخت نیروگاه مخالف و آن را اقدامی اشتباه و پرهزینه می‌دانست (!) روندی که در نهایت منجر به تشدید ناترازی برق طی سال‌های اخیر شده است.